

Afsluttende Bemærkning.

Af Vinding Kruse.

Som det vil ses, er Tonen nu stemt betydelig ned i Hr. *Nyboe Andersen*s ovenstaaende sidste Indlæg. Hans Kritik er paa alle Punkter faldet til Jorden. Det eneste reelle Punkt i hans sidste Indlæg ligger i Spørgsmaalet (der forøvrig ikke behandles i hans første Artikel): hvad vil det sige, at Problemstillingen i Emnet: Arbejdsløshed — Overbefolkning *erhvervsretlig* er en anden end den *nationaløkonomiske*. Men dette Spørgsmaal leverer han selv Svaret paa i sine sidste Bemærkninger, hvor han siger, at en *normativ* Vurdering af en økonomisk Foranstaltnings *Gavnlighed* eller *Skadelighed* ikke kan foretages af den nationaløkonomiske Videnskab. Det er nemlig netop denne normative Vurdering, som Erhvervsretten — ligesom Juraen paa alle andre Omraader — maa foretage, ved Siden af den rent retstekniske. Hvis der f. Eks. efter denne Verdenskrig — ligesom efter den forrige — opstaar en katastrofal Arbejdsløshed i Europa, fordi det stærkt industrialiserede Europa ikke længer kan opretholde den tidligere mægtige Eksport til de andre Verdensdele — idet dette Marked under disse Verdenskrige mere og mere er svundet ind — se om dette Markeds Formindskelse allerede efter den forrige Verdenskrig; Det kommende Samfund II S. 836—37 — saa vil en normativ, erhvervsretlig Vurdering, der bl. a. ogsaa skal overveje de moralske Virkninger, føre til den Betragtning, at en Igangsætning af offentlige Arbejder i det mægtige Omfang, der her maatte kræves, maatte føre til en Række for Samfundet højst skadelige Virkninger — en Udmarvning af Statens og Kommunernes Finanser, en kolossal Forøgelse af Skatterne, en deraf følgende Udtømning af Privatkapitalens Reserver, og alle med disse Fænomener forbundne moralsk stærkt svækkende Virkninger, at følgelig Lovforanstaltninger i disse Retninger maa fraraades, og at Samfundets Indgriben ialtfald overvejende og i det lange Løb maa sættes ind paa andre Baner, f. Eks. paa en organiseret Udvandring.